Woensdag, 25 November 1942

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

59ste Jaargang, No. 3763

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Russische doorbraak aan het Rzhev-front.

Russisch offensief bij Stalingrad verplettert Duitse weerstand.

Talrijke nazie-divisies in de pan gehakt.

Montgomery's leger nadert El Agheila.

RUSSISCHE DOORBRAAK BIJ RZHEV.

De Duitse radio deelde mede, dat de Russen bij een derde aanval er in geslaagd zijn de Duitse stellingen aan het Rhev-front ten Westen van Moskou „tijdelijk te doorbreken" (Londen. (AP) 25.11).

SPECIAAL RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

Het derde speciale Russische communiqué binnen drie dagen luidt als volgt:

„Het offensief van onze troepen duurt voort. Op 24 November gingen onze troepen voor Stalingrad voort hun offensief te ontwikkelen. In de Noordwestelijke sector van het front maakten onze troepen 40 kilometer voortgang.

Zij bezetten de stad en het station Suroovikhino. In het gebied van de Don-bocht maakten onze troepen van 6 tot 10 kilometer voortgang en bezetten zij de bewoonde plaatsen Zimovke, Kamysjinko, Blizhny-Perekotka, Trekhoscrovskaya en Sjirtinskaya. Ten Zuid-Westen van Kletskaya veroverden wij als gevangenen drie omsingelde vijandelijke divisies met aan het hoofd daarvan drie Generaals met hun Staven. Onze troepen rukken voort ten Noorden van Stalingrad en hebben de volgende bewoonde plaatsen bezet: Tamilin. Okatovka en Vlatasjahka. Men heeft zich samengevoegd met de strijdkrachten, die het Noordelijk deel van Stalingrad verdedigen. Ten Zuiden van Stalingrad maakten onze troepen van 15 tot 20 kilometer voortgang en bezetten zij de stad Sadovaya en de bewoonde plaatsen Umanthevo en Peregruzny.

Tegen het einde van de dag (de 24e) werd het aantal gevangenen opgevoerd met 12.000 man, waardoor een totaal van 36.000 vijandelijke officieren en manschappen was gevangen gedurende de gevechten. Volgens onvolledige gegevens, die tijdens de gevechten tussen 19 en 24 November werden vergaard, veroverden onze troepen de volgende buit: 1164 kanonnen van verschillend kaliber en 431 tanks in goede werkconditie. 88 Vliegtuigen werden ontwricht alsmede 3940 vrachtauto's. Meer dan 5000 paarden werden genomen alsmede 18 millioen patronen en grote aantallen infanterie-wapenen, ammunitie-opslagplaatsen, materiaal en provisiewaren, die nog worden geteld.

Op 24 November liet de vijand meer dan 15.000 officieren en manschappen dood op het slagveld liggen" (Moskou. (AP) 24.11).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

Het Russisch middagcommuniqué luidt als volgt:

„In de nacht van 24 op 25 November zetten onze troepen hun succesrijke offensieve gevechten voort in het gebied van Stalingrad in dezelfde richtingen als tevoren.

In het fabrieksgebied van Stalingrad voerden onze troepen actieve operaties en maakten zij voortgang. In de Zuidelijke buitenwijken van de stad bezetten de Sovjet-troepen een aantal vijandelijke sterkte-punten en gefortificeerde stellingen en ruimden zij meer dan 400 Duitsers op.

Ten Noord-Westen van Stalingrad rukten onze troepen voort en sloegen zij vijandelijke tegenaanvallen af. Een vijandelijk regiment werd uitgeroeid en gevangenen werden gemaakt. Den terugtrekkenden vijand achtervolgende in een andere sector, veroverden onze troepen 31 tanks en 22 kanonnen. Ten Zuiden van Stalingrad maakten onze troepen met succes voortgang en bezetten zij verschillende bewoonde plaatsen, waarbij hevige verliezen aan den vijand werden toegebracht. 3000 Duitsers werden gedood.

33 Pantserwagens en 22 kanonnen werden vernield. Gevangenen en oorlogsmateriaal werden genomen. Ten Zuid-Oosten van Naltsjik hadden gevechten van plaatselijk belang plaats. In een sector poogden de vijand onze stellingen aan te vallen, doch werd hij afgeslagen met hevige verliezen. In een andere sector werden de vijandelijke aanvallen eveneens afgeslagen. Ten Noord-Oosten van Tuapse poogde de vijand onze stellingen te doorbreken, doch werd hij afgeslagen. 200 Vijandelijke manschappen werden gedood.

Aan het Noordwestelijk front deden onze troepen aanvallen en ruimden zij een compagnie van den vijand op. In een andere secor werden vijandelijke tegenaanvallen afgeslagen. Aan het Leningradfront doodde de Sovjet-artillerie 600 vijandelijke manschappen. Onze troepen veroverden een gefortificeerde stelling van den vijand. 8 Duitse vliegtuigen werden neergehaald op de toegangswegen van Leningrad" (Moskou. (AP) 25.11).

EEN NIEUWE DUITSE METHODE.

De Nederlandse Regering beschuldigde Duitsland ervan een groot opgezet plan te ontwerpen, volgens welk personen worden vrijgelaten door vertrekpassen uit het bezette gebied te verkopen tegen grote geldbedragen. Men zeide, dat dit verkeer met alle beschikbare middelen zou worden bestreden in samenwerking met de Britse en Noordamerikaanse Regeringen. De verklaring zeide: „Verwanten en vrienden in neutraal gebied ontvangen berichten van personen in bezet gebied, dat men vergunning zal krijgen om uit te wijken op voorwaarde, dat een belangrijk bedrag in de valuta van het neutrale land ter beschikking worde gesteld van den vijand". Hieraan werd toegevoegd: „In sommige gevallen wordt het verzoek gesteld door den toekomstigen emigrant. Andere pogingen worden gedaan door medeplichtigen van den vijand in neutraal gebied. Het verzoek gaat vergezeld van een publieke of bedekte bedreiging, dat de betrokkenen naar een concentratiekamp zullen worden gezonden, indien de losprijs niet betaald wordt" (Londen. (AP) 24.11).

EEN WAARSCHUWING VAN DE U.S.A.-REGERING.

Het Noordamerikaanse Staten Departement gaf de waarschuwing uit, dat elkeen, die deelneemt aan het kopen van vertrekpassen voor verwanten of vrienden in gebied dat door de Duitsers bezet is, zal worden beschouwd als iemand, die met den vijand handel drijft en „daardoor publiek zal worden bestempeld tot vijand".

De uitgebreide formele bekendmaking zeide, dat Duitsland soms zoveel als 75.000 dollar vraagt voor een vertrekpas voor één individu en gewoonlijk poogt de gelden in Zwitserse of andere neutrale valuta te verkrijgen. Bizonderheden van het gemelde plan werden ook bekend gemaakt door de Nederlandse en Britse Regeringen (Washington. (AP) 24.11).

DE DUITSE BEHANDELING VAN BRITSE GEVANGENEN.

Sir Edward Grigg, ondersecretaris van het Britse Ministerie van Oorlog, maakte aan het Lagerhuis bekend, dat men „krachtige protesten" aan Duitsland heeft doen toekomen, nadat men brieven had ontvangen van Britse oorlogsgevangenen in een Duits kamp, waarin zij vertelden, dat hun alle boeken ontzegd zijn, alsmede het zich wassen, scheren en alle kleren, behalve die zij aanhebben. Grigg zeide, dat deze ontzegging „een onrechtvaardige handeling is van de Duitse autoriteiten" (Londen. (AP) 24.11).

KREBS GEARRESTEERD.

Volgende stap: internering

Procureur Generaal Biddle maakte bekend, dat Richard Julius Hermann Krebs, die het boek „Out of the Night" schreef over zijn ondervindingen als agent van de Gestapo en de Ogpu onder de naam Jan Valtin, is gearresteerd op bevelschrift, waarbij zijn deportatie naar Duitsland was bevolen. De volgende stap zal waarschijnlijk zijn om Krebs te interneren als een vijandelijk onderdaan, aangezien hij gedurende de oorlog niet naar Duitsland kan worden teruggezonden. Krebs is geboortig uit Darmstadt in Duitsland. Hij werd gearresteerd door officieren van de immigratie- en naturalisatie-dienst op bevelschrift, dat uitgegeven is door Commissaris Earl Harrison. Deze keurde de deportatie goed op grond van overtreding der immigratie-wetten. De overtreding wordt beschreven als onwettige intrede in de Verenigde Staten na eens te zijn gearresteerd en geporteerd (Washington. (AP) 24.11).

EEN BOODSCHAP VAN MOLOTOV.

De Russische Minister van Buitenlandse Zaken, Viacheslaf Michailovitsj Molotov, zeide in een telegram, dat door Cordell Hull ontvangen werd, dat de Anglo-Amerikaanse invasie van Frans Noord-Afrika een „nieuwe vernietigende slag is aan de Italianen en Duitsers". Na de ontvangst der felicitaties van Hull op de 25ste jaardag van het grondvesten van de Sovjet-staat erkend te hebben, zeide Molotov: „Het succes van de Geallieerde wapenen in Afrika is een nieuwe vernietigende slag aan de Italianen en Duitsers en nieuwe verzekering, dat de militaire alliantie van onze landen en alle vrijheidslievende volken een volledige overwinning op den gemeenschappelijken vijand en de Hitleristische tyrannie zal teweegbrengen" (Washington. (AP) 24.11).

EEN VERKLARING VAN LORD HALIFAX.

De Britse Ambassadeur Lord Halifax zeide in een redevoering, dat hij er niet aan twijfelde, dat Italië „graag uit de oorlog zou willen gaan, doch dat Duitsland dat niet zal toestaan". Verder zeide hij: „Er bestaat helemaal geen liefde tussen Italië en Duitsland en het gevolg van dit gevoelen zal nog bijdragen aan de druk op Hitlers oorlogsmachine" (Norfolk, Virginia. (AP) 24.11).

BRITS CONVOOI PASSEERT STRAAT VAN GIBRALTAR.

Het Britse nieuwsagentschap deelde mede, dat het Vichy-nieuwsagentschap uit La Linea (Spanje) meldde, dat een groot Brits convooi, waaronder 28 koopvaardijschepen, die hevig geëscorteerd werden door oorlogsschepen, door de Straat van Gibraltar gevaren is naar de Atlantische Oceaan. Hieraan werd toegevoegd, dat vele Britse bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen patrouille-vluchten onderhielden boven het convooi (Londen. (AP) 24.11).

DUITSE VOORBEREIDINGEN IN NOORWEGEN.

Een bericht uit Stockholm zeide, dat Duitse kringen in Noorwegen een grotere zenuwachtigheid tonen, gezien de ontwikkelingen in Noord-Afrika en aan het Russisch front, en nog meer pogingen te werk stellen om de fortificaties uitgebreider te maken. Berichten uit Oslo, de bezette Noorse hoofdstad, deelden mede, dat nog meer bunkers worden opgericht en dat overal nieuwe fortificaties verrijzen langs de kust en langs de verbindingslinies in het binnenland (Bern. (AP) 24.11).

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

Communiqué No. 200 van de Noordamerikaanse Marine luidt als volgt:

„Stille Zuidzee (alle data zijn Oosterlengte): Gedurende de nacht van 22 op 23 November vielen Noordamerikaanse vliegtuigen de vijandelijke bezittingen op Guadalcanal aan. Op 23 November zetten de Noordamerikaanse strijdkrachten haar beperkte opmars ten Westen van de rivier Matanikau voort. De Japanse troepen zijn actief in de gebieden van Mambulo en de bovenloop van de rivier Matanikau" (Washington. (AP) 24.11).

Het nieuws van vandaag.

Wat nog steeds de eerste plaats inneemt in het nieuws, is het Russische offensief bij Stalingrad, dat op massieve wijze voortdondert over de steppen van de Wolga, over het bekken van de Don en al maar verder naar het Westen. De Duitse linies worden verpletterd over een breed front waarlangs de Sovjets zich op den vijand werpen. Het wapengekletter spreidt zich verder in Zuidelijke richting uit tot op de Kalmyk-steppen waar de nazies tegen het einde van de herfst waren doorgedrongen.

Er is evenwel nog geen eind gekomen aan de belegering van Stalingrad en de Duitsers zitten nog in een smalle corridor, die naar de stad voert. Maar zij voelen reeds de druk, die van alle kanten wordt geoefend en in de stad zelf brengen de Russen hun steeds krachtiger slagen toe (blz. 1).

De wig, die de Duitsers ten Noorden van Stalingrad gedreven hadden, is thans geheel opgeruimd en de troepen uit het Noorden hebben contact gemaakt met de verdedigers van het Noordelijke stadsdeel. Weer werden gisteren 15.000 Duitsers gedood en 12.000 gevangenen, waaronder 3 Generaals met hun staven.

En het communiqué van hedenmorgen uit Moskou voegt hieraan nog duizenden toe. Een laat bericht meldt voorts een Russische doorbraak aan het Rzhev-front.

In Noord-Afrika is de strijd nog steeds niet duidelijk. Over geheel Tunis schijnen de Geallieerde en vijandelijke patrouilles verspreid te zijn en komen plaatselijke botsingen voor. Zo hebben Geallieerde valscherm-springers een pantsercolonne van de As ergens opgebroken en gevangenen gemaakt. Aan de Golf van Gabes hebben de Duitsers en Italianen klaarblijkelijk troepen aan land gezet. Een Geallieerde zegsman deelde evenwel mede, dat geen verbinding is gemaakt met de troepen in Tripolitania (blz. 3).

Het 8e Britse leger nadert El Agheila en dringt de vijandelijke troepen steeds terug. Het moet nu wel tot een groot treffen komen...

Anthony Eden, de nieuwe leider van het Britse Parlement, deelde in het Lagerhuis mede, dat de oorlog in Noord-Afrika een „critieke phase" heeft bereikt. Eden verklaarde echter, dat het 1e Britse leger met Noordamerikaanse en Franse steun zo snel mogelijk voortrukt (blz. 3).

Deze bekendmaking van Eden komt gelijk met de berichten, die een Franse oorlogsverklaring aan de Geallieerden voorspellen.

Op blz. 2 geeft „Dagblad Amigoe di Curaçao" tenslotte het belangwekkende verslag van het Maria-Congres te Maracaibo, waaraan onze Apostolisch Vicarius, Z. H. E. Monseigneur Petrus I. Verriet O.P., deelnam.

De interessante publicatie van Prof. Dr. Johannes A. Veraart over het „Geld- en Bankwezen" wordt vandaag voortgezet om haar morgen te besluiten (blz. 4).

Italiaans moreel zakt.

Gestapo moest eraan te pas komen.

HET ITALIAANSE MOREEL DAALT SNEL.

Gladwin Hill seint uit Londen:

De bewijzen stapelden zich snel op, dat de hevige bombardementen op Italië en de voortgezette opmars van de Geallieerde strijdkrachten in Noord-Afrika een steeds grotere druk oefenen op het Italiaanse moreel. Berichten maken er melding van, dat Mussolini de fascistische leiders van de bestookte steden Genua, Turijn en Milaan voor een conferentie heeft bijeengeroepen, waarschijnlijk over de methoden om de vrees van de burgers voor de bombardementen te bestrijden. Zijn optreden kwam kort na een radiotoespraak van Allessandro Pavolini, den Minister van Volkscultuur, waarin deze er bij het Italiaanse volk op aandrong om de grote steden te ontruimen. Zij, wier aanwezigheid evenwel noodzakelijk was, zouden moeten blijven.

Berichten, die in het neutrale Bern ontvangen werden, zeiden dat driekwart van de bevolking Genua verlaten heeft in zulk een haast, dat goederen van de „zwarte markt" zomaar voor het vervoer in vrachtauto's werden geladen.

Hoewel het Italiaanse vasteland gedurende de laatste 24 uur geen bombardementen heeft ondergaan is de bedreiging levendig in de Italiaanse geest door het bombardement op drie vliegvelden op Sicilië gedurende het weekeinde.

Men verwacht, dat de aanval van de Royal Airforce van de afgelopen nacht op Stuttgart, dat een belangrijke schakel is in het spoorwegverkeer tussen Italië en de kolengebieden van de Rühr, ook invloed zal hebben op het Italiaanse volk.

Volgens een economischen zegsman heeft Italië reeds een tekort aan kolen, gelijk ook aan ijzer, staal en koper. Dit blijkt hieruit, dat kerkklokken worden gesmolten. Ook is er een gebrek aan textielgoederen en groenten. Het tekort in deze laatste artikelen komt vooral doordat zij naar Duitsland worden gevoerd.

Dit, plus het feit, dat Italië's officiële voedselrantsoenen ongeveer de helft zijn van die van Duitsland, droegen bij aan de Italiaanse bitterheid ten opzichte van hun Geallieerde. De voedselprijzen zijn zo hoog, dat employees van het Vaticaan salarisverhoging krijgen om de gestegen levensstandaard te kunnen dekken.

Van Ankara, de hoofdstad van het neutrale Turkije, kwamen berichten, dat Duitsland besloten heeft, dat Italië zich niet voldoende zou kunnen of zou willen verdedigen tegen een aanval van de Geallieerde strijdkrachten. Als gevolg daarvan zeide men, dat 60.000 mannelijke „toeristen" van de militaire leeftijd uit Duitsland gedurende de laatste drie maanden Italië zijn binnengekomen. Men zeide, dat het Duitse commando bevel heeft gegeven om fortificaties aan te leggen aan de Brenner-pas tussen Italië en Oostenrijk als een tweede defensielinie (Moskou. (AP) 24.11).

DUITSE „TOERISTEN" STROMEN ITALIË BINNEN.

Series van geruchten en onbevestigde berichten van het Europese vasteland en het Midden-Oosten deelden mede, dat Hitler 60.000 „toeristen" en Gestapo-afdelingen naar Italië gezonden heeft om het dalende moreel van de fascisten op te houden en de kustdefensies te versterken tegen een mogelijke Geallieerde invasie.

Een ander bericht van de Turkse hoofdstad zeide, dat een beweging voor een afzonderlijke vrede gaande is onder leiding van Maarschalk Pietro Badoglio. Mussolini's „officieuzen tegenstander". Men zegt, dat de toeristen Italië de laatste drie maanden binnensijpelen, terwijl de Gestapomannen haastig zijn aangevoerd na de Geallieerde successen in Noord-Afrika. Volgens een verhaal uit Ankara zou een fascistische groep onder leiding van Badoglio, den veroveraar van Ethiopië, het Vaticaan genaderd hebben om te bemiddelen met volle medeweten van Koning Vittorio Emmanuele, kroonprins Umberto en Graaf Galeazzo Ciano, den Minister van Buitenlandse Zaken. Hieraan werd toegevoegd, dat Mussolini heftig zou hebben getwist met Ciano.

Berichten uit Bern op 28 April zeiden, dat in Rome besprekingen werden gevoerd door den Koning waarvan Mussolini en Ciano werden uitgesloten. Toen werd gezegd, dat een Regerings-verandering en een „politieke verandering" op handen waren. Badoglio's naam werd in die berichten genoemd.

Aan de onbevestigde berichten van heden werd een toegevoegd door Tass. Dit bericht, dat uit Génève stamde, werd door de radio van Moskou uitgezonden. Het zeide, dat 'goed ingelichte bronnen' zouden hebben medegedeeld, dat Heinrich Himmler, hoofd van de Duitse politiemacht, de organisatie van de SS-eenheden opvoert om de opstandigheid in de veroverde landen te onderdrukken. Men zeide, dat plaatselijke gemilitariseerde organisaties, zoals de Hlinka-garden in Slowakije, zouden worden ingelijfd bij de SS-troepeneenheden en deze onder toezicht zouden staan van het zogenaamde „Europese politie-centrum". Verder werd gezegd: „Volgens beschikbare berichten zullen deze eenheden niet worden gestationeerd in landen waar zij gevormd zijn, doch in andere landen". Dit zou volgens Tass worden gedaan om „persoonlijke betrekkingen tussen de SS-troepen en de bevolking te vermijden waardoor de gevechtsqualiteit van de SS-troepen bij massa-uitbarstingen zal worden versterkt" (Londen. (AP) 24.11).

ITALIAANSE WERKLIEDEN NAAR DE GEHAVENDE STEDEN

Het Stefani-nieuwsagentschap deelde mede, dat arbeiders uit vele delen van Italië worden gemobiliseerd voor herstellings- en herbouwings-werk in de Noordelijke Italiaanse steden, die „verwoest zijn door aanvallen van de vijandelijke luchtmacht".

Hieraan voegde het agentschap toe, dat 400 arbeiders, die in de provincie Rome werden aangeworven, de hoofdstad verlaten hebben in een speciale trein, welke naar Genua ging. Arbeiders van de provincie Lombardije zijn naar Milaan gezonden en anderen van Piedmont zijn naar Turijn gezonden. Stefani zeide verder, dat geen van deze arbeiders is gehaald van werk, dat noodzakelijk is voor de nationale defensie (Rome. (AP) 24.11).

Het Venezolaanse Volk huldigt Onze Lieve Vrouwe van Chiquinquirá.

Verslag over het schitterend geslaagd Mariacongres te Maracaibo.

De Apostolisch Vicarius van Curaçao, Z.H.E. Mons. P. I. VERRIET O.P. dankt Katholiek Venezuela voor hetgeen het gedaan heeft voor Katholiek Curaçao.

In aaawezigheid van den President, Generaal I. MEDINA ANGARITA, en een ontzaggelijke menigte kroont de Apostolische Nuntius het wonderbare beeld van Onze Lieve Vrouwe van Chiquinquirá.

Hier volgt het ooggetuigeverslag van de zo schitterende Mariabetoging, die tijdens het Mariaans Congres te Maracaibo van 13 tot en met 18 November 1942 gehouden, plaats had.

Tijdens dit Congres werd het wonderbare beeld van Onze Lieve Vrouwe van Chiquinquira door den Apostolischen Nuntius, Z.H.E. Mons. Misuraca, in aanwezigheid van bijna 50.000 Venezolanen gekroond. Wel duidelijk blijkt, hoe de H. Maagd in werkelijkheid is de Koningin van Venezuela en hoe het Katholicisme is samengegroeid met het Nationale leven.

Donderdagmiddag was een groote menigte samengestroomd op de aanlegsteiger van de ferryboot voor de plechtige ontvangst van den Apostolischen Nuntius, den vertegenwoordiger van Zijne Heiligheid den Paus, in Venezuela, die het Derde Mariaansch Congres zou voorzitten. Vanaf den steiger trok men naar de Kathedraal, waar Zijne Excellentie door het volk geestdriftig werd toegejuicht. Mgr. Godoy hield een welkomstrede, en sloot met een driewerf: Leve de Paus, door het volk beantwoord. Hierna sprak Zijne Exc. de Nuntius een hartelijk woord, spoorde vooral de mannen aan om te communiceeren op Zondag.

Vrijdagmiddag werd het Congres geopend in het **Campo de Coronación,** dat schitterend verlicht was. Duizenden en duizenden waren er samengestroomd. Mgr. Godoy sprak een hartelijk welkomstwoord tot alle aanwezigen, vooral tot de verschillende Bisschoppen en Priesters. Daarna hield Zijne Exc. de Nuntius een doorwrochte rede over de Maria-vereering, en verklaarde het 3e Mariaansch Congres geopend.

De Schola Cantorum van het Groot Seminarie van Caracas voerde op voortreffelijke wijze eenige gezangen uit. Vooral ook het Congreslied werd met veel geestdrift gezongen.

Nog werd het woord gevoerd door afgevaardigden van het Gemeentebestuur. Uit alle redevoeringen sprak een groote en innige liefde voor Maria, de Koningin van Zulia.

Ook werden de gelukstelegrammen voorgelezen, die bij het opening van het Congres binnenstroomden. Eén der telegrammen bracht de gelukwensen over van de Redactie van „Dagblad Amigoe di Curaçao".

Tot slot werd door den Apost. Nuntius de zegen met het Allerheiligste gegeven.

Zaterdag was de dag voor de Algemeene H. Communie van de vrouwen. Vier Bisschoppen lazen in den vroegen morgen de H. Mis in het Campo de Coronacion, waaronder aan duizenden vrouwen de H. Communie werd uitgereikt. Dit was een dag van innige devotie, — vooral werd ook vurig gebeden voor den vrede. De rest van den dag werd door de Priesters doorgebracht met het biechthoren van de mannen.

Zondag, de groote mannen-dag. Reeds vroeg in den morgen waren duizenden mannen in het Kamp samengestroomd, om de H. Mis bij te wonen en de H. Communie te ontvangen. Vier Bisschoppen droegen tegelijk de H. Mis op, waaronder na de Communie door 12 Priesters de H. Communie werd uitgereikt. Het was een indrukwekkende aanblik. Men schat het aantal mannen, dat tot de H. Tafel naderde, op 13 tot 15 duizend.

Om 9 uur was er Pontificale H. Mis in de Basiliek van O. L. Vrouw van Chiquinquirá, opgedragen door Mgr. Alvarez, Bisschop van Calabozo, oud-Bisschop van Maracaibo. De feestpreek werd gehouden door Mgr. Iturita, Bisschop van Coro.

Het koor van de seminaristen van Caracas voerde de Mis van Perosi uit.

De Basiliek is een prachtig en grootsch bouwwerk, een waardige tempel voor de H. Maagd. Boven het altaar prijkte op een prachtigen troon het wonderbare beeld van O. L. Vrouw van Chiquinquira. De kerk straalde in een zee van licht, en was versierd met de wapens van de verschillende Staten van Venezuela.

Onder de Consecratie speelde het orgel het Venezolaansche volkslied.

De groote middagvergadering, die omstreeks vijf uur een aanvang nam en om omstreeks half negen gesloten werd, werd door naar ruwe schatting een 20 duizend menschen, in hoofdzaak mannen bijgewoond. Verschillende sprekers voerden weer het woord, alle redevoeringen, zoowel van leeken als van Priesters vloeiden over van vereering en liefde voor Maria. Pater Mesanza, de Dominikaansche historicus, wees erop, hoe hier op dezelfde plek, waar thans het derde Mariaansch Congres gehouden werd, gelegen in de onmiddellijke nabijheid van het Meer, de H. Maagd zich het eerst vertoond had.

Op dezelfde vergadering werden de wenschen van het Congres geformuleerd, namelijk om Zijne Heiligheid te vragen de dogmaverklaring van de Ten Hemelopneming van Maria, en van het Middelaarschap van Maria.

Tot slot werd het woord gevoerd door Mgr. Verriet, die namens Katholiek Curaçao dank bracht aan Katholiek Venezuela, voor hetgeen de eerste Priesters, die op Curaçao zijn werkzaam geweest, en die kwamen van de kust van Venezuela, voor Curaçao, en voor de vestiging van het Katholiek geloof en van de vereering van Maria, gedaan hebben. Heel bijzonder sprak Mgr. ook als Dominikaansch Bisschop en wees erop, dat de Maria-vereering traditioneel is in de Orde van den H. Dominicus, terwijl zonder Maria het leven en het apostolaat van St. Dominicus en Zijn Orde niet te begrijpen zijn. Bovendien is de vereering van O. L. Vrouw van Chiquinquirá van Dominikaanschen oorsprong. Ten slotte sprak de Bisschop nog een woord in naam van de landen, die zuchten onder den hiel van den overweldiger, — in het bijzonder in naam van ons dierbaar vaderland, het land van vrijheid, dat aan de liefde en de vereering voor Maria, naast zijn groote liefde en vereering voor het H. Sacrament en den Paus, Plaatsbekleeder van Christus, te danken heeft zijn buitengewoon aantal roepingen tot het Priesterschap en tot het religieuze leven. Monseigneur smeekte, om toch vooral veel te bidden voor een rechtvaardigen en duurzamen vrede, en sloot met een heilgroet aan Katholiek en Mariaansch Venezuela, en Gods zegen erover af te smeeken.

Maandag was de dag van de gezamenlijke H. Communie van alle religieuzen, die in Maracaibo werkzaam zijn, speciaal aan de opvoeding der jeugd, de verpleging der zieken en de Katholieke Actie.

In den loop van den morgen namen de sectie-vergaderingen een aanvang. Het waren er vier: van de Katholieke Actie in de kerk van San Felipe, — een aan historische en patriottische onderwerpen gewijd, in de kerk van St. Anna, — een gewijd aan ascetische onderwerpen in de kerk van St. Franciscus, — en een theologische in het Seminarie. Zeer interessante onderwerpen werden op deze vergaderingen behandeld. Prachtige studies waren binnengekomen. Wij hadden het voorrecht de vergadering van de Afdeeling voor Katholieke Actie bij te wonen, waar naast verschillende andere studies, o.a. over de Maria-congregaties, door een oud-leerlinge van Habay, Mej. Carmen Pacheco, een studie over het Moederschap van Maria werd voorgelezen, die in één woord schitterend was.

's Middags zou de President van Venezuela, Generaal I. Medina Angarita arriveeren om Maracaibo en ook het Mariaansch Congres met zijn bezoek te vereeren. Een uitgelezen gezelschap ging den President tegemoet, per ferry naar Palmarejo. Bij aankomst te Maracaibo stond op de steiger de jeugd van Maracaibo, met vaandels van de verschillende colleges, opgesteld, — daarnaast de afgevaardigden der arbeiders, die op groote doeken hun trouw aan het vaderland, hun afkeer voor het nazie-regiem, maar ook hun rechtmatige verlangens om betere woningen voor het volk, om betere straten in de volkswijken, om beter behandeling aan den President kenbaar maakten. Het was een lange rij van doeken met pakkende opschriften.

Dinsdag was de dag van de algemeene Kinder-Communie in het Kroningskamp. Prachtig werk was er verricht door de leden van de Katholieke Actie, — mannen zoowel als vrouwen en meisjes, om ontelbaar vele kinderen voor te bereiden op dezen dag. Wat was dat mooi. Het geheele kamp gevuld met de leerlingen van de verschillende colleges in hun uniformen, met de respectievelijke vaandels, — duizenden kinderen uit de verschillende parochies en volkswijken, allen stralend in onschuld, naderend tot de H. Tafel. Het was ontroerend mooi. In den loop van den morgen werden de vergaderingen van de Afdeelingen voortgezet.

De middagvergadering, die omstreeks half zes begon en eindigde na acht uur, was wederom een groot succes, door de vele prachtige redevoeringen, die door de veel meer dan tien duizend aanwezigen met de grootste aandacht werden aangehoord. Vooral echter door de werkelijk schitterende rede van dr. Rafael Caldera, een jong advokaat uit Caracas, afgevaardigde op het Nationaal Mariaansch Congres. In gloeiende woorden sprak hij over de verplichtingen van de Katholieken vooral in dezen tijd van verwarring. Zijn rede, die telkens door een stormachtig applaus onderbroken werd, en waarvan ieder woord insloeg in de harten der aanwezigen, was van een geweldige actualiteit.

Woensdag was de groote dag der Kroning van de H. Maagd van Chiquinquirá. Om half acht begon de stoet van de verschillende parochies, met haar kruisen, vaandels, godsdienstige organizaties, vanaf het plein voor de Basiliek, op te trekken naar het **„Campo de la Coronación".**

Om half acht arriveerden de Bisschoppen en Priesters, om zich te scharen achter het beeld van de H. Maagd, opgesteld op een prachtig versierden praalwagen. En achter den praalwagen, waarop de gouden met edelgesteenten versierde kroon werd meegevoerd. Om ruim negen uur kwam men op het veld aan, dat reeds geheel met geloovigen gevuld was. Men schat het aantal geloovigen, dat aan de kroning deelnam, op 40 tot 50 duizend mensen.

Na aankomst werd de troon met het beeld op het altaar geheven, en de kroon op het altaar neergelegd. Het Decreet, waarbij de Kroning van O. L. Vrouw van Chiquinquirá, werd toegestaan, werd voorgelezen, waarna door den Apostolischen Nuntius de kroon gewijd werd.

Onmiddellijk daarna begon de Pontificale H. Mis opgedragen door Monseigneur Misuraca, Pauselijk Nuntius in Venezuela. De Schola Cantorum voerde de gezangen uit. Monseigneur Miguel Antonio Mejía, Bisschop van Guayana, oud-leerling van het Groot Seminarie op Scherpenheuvel, hield de feestrede. Onder deze rede verscheen een afdeling van de Venezolaansche luchtmacht boven het veld, luide door de menigte toegejuicht. Ook werden duiven, beschilderd in de nationale kleuren, losgelaten.

Toen na de Pontificale H. Mis het plechtig oogenblik van de Kroning was aangebroken en de gouden kroon boven het beeld geplaatst werd, was de geestdrift onbeschrijfelijk. Het was een gejuich en gewuif met zakdoeken, waaraan geen einde scheen te komen.

Toen omstreeks twaalf uur de Plechtigheid geëindigd was, scheen het volk maar niet te kunnen scheiden van Zijn zoo beminde Koningin van Zulia. Gedurende het verder gedeelte van den dag werd het beeld bewaakt door de R.K. Verkenners.

Ook door den President, Generaal I. Medina Angarita, en gevolg, werd de Kronings-plechtigheid bijgewoond.

De sluitingsplechtigheid op Woensdagmiddag nam een aanvang om vijf uur. Wederom betraden verschillende sprekers het podium, leeken zoowel als geestelijken. Monseigneur Godoy heette in zeer warme bewoordingen den President en gevolg welkom, en sprak de beste zegenwenschen uit voor het welzijn van Zijn Bestuur en van het Vaderland. Onder de verschillende sprekers dient vooral vermeld dr. Cuenca, Minister van Arbeid, die in een waarlijk grootsche rede de sociale roeping van de Kerk, vooral in dezen tijd, belichtte.

Mgr. Dubuc, Bisschop van Barquisimeto, sprak de slotrede waarin hij de menigte aanspoorde om het niet te laten bij deze grootsche betooging, maar vooral in daden van Katholiek leven zijn liefde en vereering voor Maria, de Koningin van Zulia te toonen.

Nu was het oogenblik aangebroken om het gekroonde beeld van de H. Maagd in triomf, langs de versierde en verlichte straten, naar zijn zetel in de Basiliek terug te brengen. De geestdrift was onbeschrijfelijk. Het was een gejuich en gejubel, als Maracaibo nog nooit gezien had.

Het Katholiek Volk van Zulia heeft zijn Koningin gekroond, en door zijn diep godsdienstig leven zich Harer waardig getoond. Geheel Maracaibo heeft aan de verheven plechtigheid deel genomen, — niet alleen geheel Maracaibo, maar geheel Venezuela, dat zoo door en door Mariaansch is en waar de liefde en de vereering voor Maria als het ware met het nationale leven is samengegroeid.

Het zijn voor ons onvergetelijke dagen geweest.

's Avonds werden na het banquet, dat ter eere van den President en van de hooge gasten in de Club del Comercio gegeven werd, door den President aan de Bisschoppen Mgr. Alvárez en Mgr. Godoy het eereteeken van Commandeur in de Orde van den Libertador uitgereikt, benevens nog verschillende andere eereteekens aan verschillende vooraanstaande personen van Maracaibo.

* * *

Een woord van hulde en dank aan de bevolking voor de vele bewijzen van hartelijkheid, gastvrijheid en medeleven, die wij gedurende de dagen van ons verblijf in Maracaibo van alle zijden mochten ondervinden, in het bijzonder ook aan de Directie van de **Lago,** die een en al gastvrijheid was.

Eden „Slag in Noord-Afrika thans in critieke phase".

Oorlogsverklaring van Vichy verwacht.

NIEUWE ZEESLAG OM SALOMONS-EILANDEN?

VERKLARINGEN VAN EDEN.

Anthony Eden deelde aan het Lagerhuis mede, dat de slag om Noord-Afrika „in een uiterst critieke phase" is. Hij weigerde de regelingen te bespreken, welke Eisenhower heeft getroffen met de plaatselijke Franse overheden.

Eden deelde aan het Lagerhuis mede, dat alle Britten zijn bevrijd uit internering in Frans Noord-Afrika samen met de meeste geïnterneerden van de Strijdende Fransen.

Aarzelend ten aanzien van vragen over de positie van leden van de Spaanse Internationale Brigade en anderen, die in Noord-Afrika werden gevangen gezet om hun oppositie aan de As, zeide Eden, dat het gebied nog een zone is, waar militaire operaties plaats vinden. Voorts zeide hij: „Gij hebt de verklaring gezien, die onlangs door President Roosevelt werd afgelegd en waarop op dit tijdstip geen commentaar kan worden geleverd."

Hij zeide, dat het Departement van Buitenlandse Zaken niets weet omtrent de houding van de overheden in Djibouti en Frans Somaliland over de bezetting van Frans Noord-Afrika.

De verklaring werd afgelegd toen Eden commentaar leverde op het uitstel van een radio-toespraak van De Gaulle voor de tweede dag door Churchill. Deze radio-toespraak zou op 21 November zijn gehouden. Eden zeide: „De Premier en ik geloven niet, dat het houden daarvan op deze tijd veel zal helpen aan de uiterst gespannen en ernstige operaties, die thans in Tunis voortgang hebben."

De Secretaris voor Buitenlandse Zaken zeide: „Wij kunnen niet de verantwoordelijkheid op ons nemen, dat iets zou gebeuren — voor zover wij daarover de macht hebben — dat de verantwoordelijke Commandanten zou hinderen en de taak van onze troepen en die onzer Geallieerden moeilijker zou maken."

Het Lagerhuis juichte toen Eden zeide: „Het eerste Britse leger, dat krachtig wordt gesteund door Noordamerikaanse strijdkrachten, baant zich een weg naar het Oosten over enorme afstanden met de grootst mogelijke snelheid. Men wordt belangrijk geholpen in de opmars door de gunstige houding van de bevolking alsook door de energieke weerstand, die de Franse troepen in Tunis reeds aan de Duitse en Italiaanse indringers bieden" (Londen, (AP) 25.11).

TROEPEN VAN DE AS ARRIVEREN IN TUNIS.

De radio van Vichy zeide, dat grote formaties van Duitse en Italiaanse troepen aan land zijn gezet in de Oostelijke Tunische havens Sfax en Gabes. Deze havens zijn sleutelpunten langs de kustweg tussen Tunis en Tripoli. Gabes ligt midden tussen Tunis en Tripoli. Sfax ligt 105 kilometer ten Noorden ervan (Londen, (AP) 24.11).

HET HOUVAST VAN DE AS IN TUNIS.

Berichten van de Geallieerden en de As waren het erover eens, dat de Duitsers en Italianen hun houvast in Tunis in Zuidelijke richting hebben uitgebreid, doch een Geallieerde zegsman zeide, dat er geen bewijzen zijn, dat men verbinding heeft gemaakt met de Asstrijdkrachten in Tripoli. De zegsman zeide, dat de troepen van de As zich in Zuidelijke richting verspreiden langs de Golf. In Londen neemt men aan, dat de Golf van Gabes bedoeld wordt, waar vijandelijke landingen eerder werden uitgevoerd. De radio van Berlijn beweerde, dat de As de Geallieerden op zeker punt naar de kust heeft teruggeworpen aan een spoorwegknooppunt. Het enige knooppunt in dat gebied is Graiba aan de spoorlijn, welke van Tunis in Zuidelijke richting langs de kust loopt naar Gabes (Londen, (AP) 24.11).

AUSTRALIËRS NEMEN GONA OP NIEUW GUINEA.

C. Yates McDaniel seint van het Geallieerde Hoofdkwartier in Australië:

Australische troepen traden de Japanse basis te Gona aan de Noordoostelijke kust van Nieuw Guinea binnen en Noordamerikaanse troepen veroverden Kaap Endaiadere ten Oosten daarvan, doch niettemin vechten de Japanners wanhopig voort van de stranden zonder hulp van luchtof vlootstrijdkrachten. Australische patrouilles waren de eerste, die Gona binnendrongen op 20 kilometer ten Westen van Buna. Zij werden gevolgd door een grotere strijdmacht, welke volgens de laatste berichten de overgebleven centra van Japanse weerstand opruimen. De Noordamerikanen, die over de bergpaden uit Zuidoostelijke richting oprukken, verdreven de Japanners van Kaap Endaiadere aan het Oostelijk einde van de kustlijn van Nieuw Guinea na series van sterke vijandelijke machinegeweerstellingen te hebben verpletterd en te hebben afgerekend met scherpschutters in de toppen van de bomen, die de opmars wensten te verhinderen. De hevigste gevechten vinden thans plaats rond Buna en de voornaamste landingsstrook alsmede rond Sananananda. De Noordamerikanen oefenen hier druk uit door aanplantingen van cocosnootbomen langs de kust en de Australiërs maken voortgang door moerassen met sago-palmen, die het vliegveld en de kustdorpen flankeren (Geallieerd Hoofdkwartier in Australië, (AP) 24.11).

JAPS OP GUADALCANAL NIET MEER VERSTERKT.

De Noordamerikaanse Secretaris van Marine Frank Knox zeide op een persconferentie, dat het „zeer onwaarschijnlijk" is, dat de Japanners versterkingen krijgen voor hun troepen, die weerstand bieden aan de Noordamerikaanse strijdkrachten op Guadalcanal in de Salomonseilanden.

„Het is mogelijk, doch niet waarschijnlijk", zeide Knox, „omdat waakzame Noordamerikaanse patrouilles dag en nacht werken".

Geen nieuwe landingen van Japanse troepen op het omstreden eiland zijn gemeld sedert hun grote en mislukte poging van bijna twee weken geleden om reusachtige strijdkrachten aan land te zetten en de Noordamerikaanse verdedigers van het vliegveld aldaar te overweldigen.

Voor de grote aanval hadden de Japanners de gewoonte een gemiddelde van ongeveer 900 man om de ene nacht aan land te zetten van groepen kruisers en torpedojagers. Hieromtrent werd een vraag gesteld op de persconferentie van Knox en zijn antwoord gaf duidelijk de mening te kennen, dat de Japanse strijdkrachten op het eiland, vooral ten Westen van de Noordamerikaanse stellingen, voorlopig althans, afgesneden zijn van de rest der strijdkrachten op de Noordoostelijke Salomonseilanden.

Knox zeide, dat de Noordamerikanen intussen hun gebied uitbreiden door de vijandelijke strijdkrachten aan het Noordamerikaanse Westfront terug te dringen. Hij bevestigde, dat gevechten gaande zijn ten Westen van het punt Cruz, dat weinig meer dan 6 kilometer verder dan het vliegveld ligt (Washington, (AP) 24.11).

NIEUWS VAN OVERAL.

— **Washington:** President Roosevelt zeide op een persconferentie, dat hij verschillende dagen geleden op de hoogte werd gesteld van het huidige Russische offensief en dat hij zeer verheugd is, dat het zo goed gaat.

— **Londen:** De Britse Admiraliteit onthulde, dat Groot Britannië 3000 vrachtschepen gedurende de laatste twee jaren in convooi door de 30 kilometer brede Straat van Dover heeft gevoerd, ongeacht de Duitse vliegtuigen, kanonnen etc.

— **Caïro:** Het gezamenlijke communiqué deelt mede, dat de voorste troepen van het 8ste leger gisteren hun druk onderhielden op den terugtrekkenden vijand tussen Agedabia en El Agheila. De luchtactiviteit boven het Libyse slagveld was gering.

In de nacht van 23 op 24 November werden vliegvelden op Creta door zware Geallieerde bommenwerpers aangevallen. Er werden branden veroorzaakt. Gisteren werden op zijn minst 2 grote Duitse vliegtugen neergeschoten, die van de Oostkust van Tunis in Noordelijke richting vlogen. Van deze en andere operaties keerde 1 vliegtuig niet terug.

— **New Delhi:** Het Britse communiqué maakt bekend, dat bommenwerpers van de Royal Airforce wederom het Japanse vliegveld te Meiktila in Birma hebben bestookt.

— **Londen:** Radio Marokko deelde mede, dat vliegtuigen van de As Bone gebombardeerd hebben, niettegenstaande het hevige gordijnvuur van de luchtverdediging.

— **Londen:** Gemeld wordt dat Noordamerikaanse, Britse en Franse strijdkrachten over de gehele lengte en breedte van Tunis opereren en herhaaldelijk in botsing komen met vijandelijke patrouilles in korte, doch hevige gevechten. Hiermede wordt het terrein gereedgemaakt voor een uiteindelijk, bitter gevecht met de As in Afrika. Britse waarnemers zeiden, dat zowel het 8ste Britse leger in Libye als het Geallieerde leger in Tunis strijdkrachten hebben opgehoopt om een vernietigende slag toe te brengen aan beide einden van de uitgebreide Duitse linies in Noord-Afrika. De grote aanval kan elk ogenblik beginnen.

— **Londen:** Radio Marokko zond communiqué No. 6 van het Franse Hoofdcommando in Noord-Afrika uit waarin wordt gezegd, dat tijdens de dag alles kalm was. Niets belangrijks had plaats.

WEER EEN VLOOTGEVECHT BIJ DE SALOMONSEILANDEN?

De radio van Vichy zeide in een bericht uit Tokio, dat een beslissende zeeslag wordt gevoerd nabij de Salomonseilanden. Het bericht maakte niet duidelijk of dit een voortzetting is van de slag om Guadalcanal of van een nieuw gevecht (Londen, (AP) 24.11).

CURACAO

HET CURAÇAOS PHILHARMONISCH ORKEST IN THEATER BRION.

Het vele, dat op kunstgebied in de laatste weken op Curaçao geboden werd, heeft de muziekliefhebbers niet weerhouden om in groten getale op te komen naar het Concert, dat gisteren gegeven werd door het Curaçaos Philharmonisch Orkest, onder leiding van den Heer Rudolf F. W. Boskaljon. Theater Brion was goed bezet.

Na het Wilhelmus werd geopend met de weinig bekende Ouverture van Mozart, L'Impresario. Een pittig begin.

Hierna speelde de Heer Willem A. van der Beek het cello-concert van Julius Klengel. Vooral in het mooie Andante kwamen het beheerste spel en de mooie toon van den solist goed tot hun recht. Jammer, dat het Orkset niet volgzamer was, waardoor het fijne spel van den cellist wel wat inboette. De Heer W. A. van der Beek is een goed cellist.

Con amore speelde daarna het orkest de 1e Symphonie van Ludwig von Beethoven. Deze symphonie was ongetwijfeld een van de hoogtepunten van de avond. Zonder den strijkers te kort te doen, is hier een woord van lof op zijn plaats aan het adres van de blazers, in het biezonder voor den fluitist, die werkelijk brillant speelde. Het laatste gedeelte, Allegro molto vivace, hadden wij wel iets langzamer gewild.

Na de pauze volgde Ballet Suite van Rameau. Een mooi stuk muziek. Was het Minuet niet wat langzaam? Musette werd fijn gespeeld, en Tambourin was goed.

Als laatste nummer van het program werd gegeven de vierde acte uit Ernani van Verdi. Solisten: Mevrouw Van Koten-Lansink, sopraan, R. A. Kruisinga, tenor en C. J. Sengers bas. Het was een goede gedachte om ook een stuk vocale muziek te geven. Het werd een openbaring voor velen. Als wij een aanmerking zouden mogen maken: De tenor klonk in de hoge tonen wat geforceerd, maar zong zijn rol met diepe beleving, wat ook gezegd kan worden van de beide andere solisten. De sopraan en de bas waren prachtig. Wij hopen het trio nog menigmaal te horen. De begeleiding van het Orkest was stevig, hier en daar wat al te nadrukkelijk. Dit nummer was een waardig slot van een zeer geslaagde avond.

Onze hulde aan dirigent, aan solisten en aan het orkest, vooral aan den pianist, die zijn moeilijk, maar onmisbare partij, kunstzinnig vervulde. Wordt dit program, of een gedeelte, nog gegeven als jeugdconcert?

FRATERS VAN TILBURG DECLAMEREN.

Hedenavond om 20 uur zullen de Fraters van Tilburg voor de radio enige fragmenten declameren uit Vondels „Joseph in Dothan".

SINT ALOYSIUS KRING.

Hedenavond om 20 uur spreekt Luitenant Corsten voor de leden van de Kring in het Theater Brion over Nederlands Oost Indië.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** De gewoonlijk goed ingelichte diplomatieke correspondent Frank King verklaarde, dat Laval mogelijk oorlog zal verklaren aan Groot Britannië en de Verenigde Staten. Hieraan voegde hij echter toe: „Het gevolg zou hetzelfde zijn als wanneer Quisling de oorlog aan ons zou verklaren." King zeide, dat Hitler poogt de golf van pro-Geallieerd gevoelen in Frankrijk — door de aansluiting van alle Frans-Afrikaanse kolonies bij de Geallieerden — tegen te gaan door Laval tot een dergelijke verklaring over te halen.

King zeide: „De vazallen van de As naderen de wanhoop en in Finland doen geruchten algemeen de ronde, dat Hitler van plan is een 'nieuw regiem' te vestigen, dat het land tot een gelijke rol als Roemenië zal verlagen." Volgens King zou de vrees voor Geallieerde luchtaanvallen in Italië zich uitbreiden. Het volk is er evenwel zo mismoedig, dat men niet kan hopen op een revolutie tegen het regiem van Mussolini. Hieraan voegde de correspondent toe: „Massa-vergaderingen worden over geheel Duitsland belegd met het onderwerp, dat Duitsland verenen het hoofd moet bieden aan de vijanden".

— **Santiago (Chili):** Men zegt, dat President Rios een petitie heeft afgewezen, waaronder het verzoek om ogenblikkelijk de betrekkingen met de As te verbreken. Dit verzoek zou hem zijn gesteld door een groep arbeiders, die het Regeringspaleis bezocht.

— **Santiago (Chili):** De Senaat heeft unaniem de motie goedgekeurd van den Liberaal Gregorio Amunategui om een speciale vergadering te houden teneinde de houding van de Regering te bespreken, dat men nog steeds de betrekkingen onderhoudt met de As. Amunategui becritiseerde de verklaring van President Rios, dat Chili de betrekkingen zal verbreken, „indien de belangen van het land en het wereldeel dit raadzaam maken."

— **Moskou:** Kletskaya wordt door de Russen met een omsingeling bedreigd nu de Russen ten Zuid-Westen ervan drie Duitse divisies met hun Generaals en al hebben gevangen en zich reeds op 130 tot 135 kilometer ten Westen van Stalingrad bevinden. Ten Zuid-Westen van Stalingrad heeft het offensief ongeveer 105 kilometer voortgang gemaakt. De corridor, welke naar Stalingrad leidt, is ongeveer 50 kilometer breed en thans het onderwerp van een ontzaggelijke strijd. Uit het Noorden en het Zuiden doen de Russen slagen neerregenen op de vijandelijke troepen, die er zich in bevinden.

De Financiële Achtergrond van de Oorlog.

De Betekenis van het Internationaal Monetair Accoord.

In 1931 verliet Engeland voorgoed de „Gouden Standaard."

Na Wereldoorlog II zal het geld los zijn van het Edel Metaal.

De Instelling van de Internationale Circulatiebank.

GELD- EN BANKWEZEN.

EEN ECONOMISCH RAPPORT OVER NEDERLAND

door

PROF. DR. J. A. VERAART.

II.

Geld los van het edel metaal.

De eerste wereldoorlog kwam en daarmede werd de de oude gouden standaard begraven.

De oorlogvoerende staten konden er niet aan denken, indien zij voor hun staatsbanken of voor de monopolie genietende centrale circulatiebanken nog iets van goud wilden bewaren — in een noodzakelijk internationaal verkeer — voor bankbiljetten goud af te geven. Nooit was het zó geweest, dat de bankbiljetten in omloop voor honderd procent gedekt waren met goud — wat in normale tijden geen bezwaar opleverde. De run op de circulatiebanken in de eerste oorlogsdagen leerde voldoende, dat in zeer korte tijd al het goud zou zijn weg geraakt in de handen van het publiek en dan zo veilig mogelijk verstopt en weg gehouden.

Maar de oorlog, evenals de tegenwoordige, leert voldoende de onozelheid van het eerste argument, dat men om het volksgeloof en volksvertrouwen het edel metaal nodig heeft. Na enige dagen marcheerde het economisch leven, het nationaal ruilverkeer overal volkomen normaal — en nu zijn er al geslachten, die nooit goud en nooit behoorlijk zilver in geld hebben gezien. En toen in 1925 Engeland besloot tot een soort van gouden standaard terug te keren, dacht men er dan ook eenvoudig niet aan de oude „inwisselbaarheid" te herstellen, maar aanvaardde men „the gold bullion standard, under which there is a free market of bullion and the central bank is allowed to use its discretion with reference to the buying and selling of bullion, but gold coins are not freely circulated, legal tender paper money being the customary medium of exchange."

Waarom herstelde Groot Britannië in 1925 de gouden standaard? Een uiterste poging om zijn oude positie van vóór 1914 zoveel mogelijk te herstellen. Londen weer te maken het centrum van het zo voordelig geldverkeer, te voorkomen, dat voorgoed de Verenigde Staten van Noord-Amerika het wereldgeldcentrum wierden. Het Engels publiek, als zovele andere „publieken", was geheel aan goud ontwend, wist, dat bankbiljetten geld waren en dat de formule daarop van de Bank of England, die „one pound" belooft, een zinledige frase was.

Voor dat publiek was dus herstel van „een" gouden standaard niet nodig. Maar in het internationaal verkeer zou goud weer betekenis krijgen als geld voor bepaalde, beperkte transacties.

In 1931 moest Engeland ook deze beperkte gouden standaard — om de bekende internationale financiële moeilijkheden — weer opgeven. Het pond werd „losgemaakt" van het goud en — zeer belangrijk voor onze verdere uiteenzettingen! — **overgelaten aan het spel van de internationale wisselkoersen. Voortaan zou het internationaal handelsverkeer bepalen, wat het pond op de internationale geldmarkt waard was.** Voorraden goud zouden kunnen dienen om internationaal — door de Bank of England — ponden te laten kopen, om daarmede de koers van het pond zo nodig te steunen. **Een volledige omkeer dus!**

Het jaar 1931 is dus wel voor het geldwezen, vooral internationaal, een zeer belangrijk jaar. Het is het critieke jaar van het voorspel van wat na komen moet: geld los van het edel metaal.

Dat kon zeker **niet** komen aanstonds na 1931. De internationale spanningen begonnen toen immers juist toe te nemen, om na 1933 en het begin van het Hitlerbewind tot het ondragelijke te stijgen — met de internationale uitbarsting van 1939 tot gevolg. Dat kan komen en moet komen echter aan het eind van deze tweede wereldoorlog Het is ons aller plicht daaraan mede te werken, indien wij economisch een nieuwe wereld willen bouwen. Daarover dan in de volgende paragraaf.

Wat in 1931 geschiedde, is in Nederland zeer slecht begrepen. Zeer zeker begrepen twee personen, op wie het toen vooral aankwam: **Colijn en Trip** het niet — of wilden zij het niet begrijpen. De dwaze frase „wij zijn geen muntvervalsers" tekent hoe weinig begrip er bestond. In plaats van de koppeling van onze gulden aan het pond, waarmee onze internationale economische positie ten zeerste zou zijn gebaat, bleven wij ons tegen „devaluatie" verzetten, verstarden wij onze handelsbetrekkingen en sukkelden wij op de internationale markt steeds meer terug. **Ons percentage van wereldinvoer en wereld-uitvoer werd steeds kleiner.** Onze werkloosheid en ons gemis aan arbeidsgelegenheid bleef ontstellend groot — vooral in vergelijking tot andere landen op het vasteland.

Na 1934, toen algemeen internationaal een grote opleving intrad, kreeg Nederland zeer onvoldoende zijn deel. Eerst de later gevolgde handels- en geldpolitiek gaf ons economische herleving.

Intussen heeft Duitsland, dat het Westelijk deel van het Europese vasteland thans beheerst, ons een ontwikkeling van het geldwezen, los van het edel metaal, laten zien, die van de grootste betekenis is. Dat het goud daarbij, in het nieuwe continentaal verkeer, geen rol speelt is niets bezonders. Dat doet het nergens ter wereld meer. Het wordt geheel in de kluizen der circulatiebanken gecentraliseerd.

Maar wel heel bizonder is, en van grote betekenis voor wat aanstonds na de oorlog moet geschieden, **dat de munteenheden der verschillende continentale landen via de mark in vaste ruilverhouding aan elkaar zijn gekoppeld.**

Voor het ogenblik doet het er niet toe, dat Duitsland, het Herrenvolk, zich bij het vaststellen van die vaste ruilverhouding op schromelijke wijze heeft bevoordeeld. Dat is een quaestie van practijk, die aanstonds geheel kan worden hersteld.

Maar tegelijk met de beheersing van de internationale en nationale prijsniveaux is een internationaal en reeds tamelijk uitgebreid ruilverkeer gevestigd, op de basis van een geld, los van het edel metaal, dat de weg naar een verdere en nu algemene ontwikkeling wijst.

Internationaal monetair accoord.

Wil na deze oorlog niet een economische wereldchaos ontstaan, **met een ellende voor de volken nog groter dan de oorlogsellende,** dan moeten wij tijdig gereed zijn met twee grote internationale accoorden: een **Internationaal Monetair Accoord** en een **Internationaal Handelsaccoord.** Beide tractaten zitten onverbrekelijk aan elkaar vast. Over het Handelsaccoord wordt nader gesproken in het volgende en laatste hoofdstuk van dit Rapport. Hier worde er dit van gezegd, dat het aanbeveling verdient, het zo uitgebreid bevredigende jaar 1938 als basisjaar voor de aanstaande internationale goederenruil te aanvaarden. De landen — en wel **alle landen,** naar de Atlantische Brief, dus **ook de overwonnen landen!** — verbinden zich, minimaal van alle andere landen de import van goederen op te nemen, die in 1938 werd opgenomen.

Hierbij hoort natuurlijk het Monetair Accoord: tot de prijzen in 1938 gemiddeld of op een bepaalde datum gelden de en in de daarbij bestaan hebbende verhouding tussen de munteenheden: pond sterling, U.S.A.-dollar, gulden, enz.......... en mark.

In zulk een opzet speelt het goud natuurlijk hoegenaamd geen rol voor het geld.

Alle munteenheden, rekeneenheden, worden, in bepaalde verhouding, aan elkaar gekoppeld. Bij de invoer der goederen stort het ontvangende land — nadere nationale organisatie van dit alles wordt in het laatste Hoofdstuk behandeld — op de rekening van het importerende land bij de Circulatiebank van het land, waar geïmporteerd wordt, de geldende prijs in de muntsoort van het ontvangende land. Door de in te stellen internationale Circulatiebank worden de internationaal bestaande saldi verrekend.

Indien men zich de bezwaren herinnert, welke tegen het losmaken van het geld van het goud werden aangevoerd, in de periode van de oude, gouden standaard, dan zal men moeten toegeven, dat twee van die bezwaren zeker niet meer kunnen gelden, wanneer het hierboven aangeduid Monetair Accoord ter overweging wordt aangeboden. Ik bedoel: het oude volksgeloof in goud en de dreigende verstoring van de wereldvrede. De regeringen hebben het oude volksgeloof met een dubbel oorlogsgeweld geheel uitgeroeid. En aan het eind van deze oorlog zal het toch in ieder geval zó internationaal staatkundig worden geregeld, dat een nieuwe wereldoorlog in afzienbare tijd geen wereldbedreiging meer vormt.

Blijft dan vooreerst nog over het argument van de waardevastheid van het goud. Men herinnere zich, dat **Cassel** hieraan gegronde twijfel heeft uitgesproken — en terecht. Wat ter wereld zou toch wel een gelijkmatig stijgen van goudniveau en goederen- en dienstenniveau technisch teweeg kunnen brengen?

Is het niet veeleer zó, dat indien de goudvoorraad daalt ten opzichte van het volume aan andere goederen (en diensten) er voor de goudproducenten een prikkel van winst komt door sterkere goudproductie — die echter niet altijd technisch mogelijk is, althans niet met redelijke kosten? En bewijst juist **dit** pogen en **dit** proces niet zonneklaar, dat waardevastheid van het goud een chimère is en dat, voor de zovelste maal trouwens in de Economie, post en propter worden verward?

Ik breng terloops in herinnering, dat het deze niet-objectieve waardevastheid van het goud was, die onzen **Goudriaan** in het geweer bracht en hem naar meer ankers dan goud — allerlei grondstoffen, „goederenpakketten" — deed zoeken om **waardevast geld** te krijgen.

Maar dit gehele pogen is veel eenvoudiger te verwezenlijken **door het aaneenkoppelen van alle muntsoorten van alle nationale economische eenheden in een bepaalde verhouding.** Men krijgt dan internationaal het best bereikbare waardevast geld — waarnaar het nationale geld zich verder zeer gemakkelijk zal richten.

Blijft over het laatste argument: de invloed der goudproducenten. Een verzet, dat er echter is om gebroken te worden, al is de schrijver van dit Rapport er zich van bewust, dat zij het uiterste zullen doen om het aangeduide Monetair Accoord te verhinderen. Er zal dus aanstonds terdege op hen moeten worden gelet; tot elke prijs zullen zij hun geprivilegieerde positie boven tin- en rubberproducenten trachten te behouden. Evenals trouwens de geldhandelaren, de machtige internationale geldhandel, die zijn parasitaire positie ten zeerste zal zien bedreigd. Het internationale geldverkeer wordt immers zó eenvoudig als dat van twee winkeliers, waarvan de een bij Barclays en de ander bij Lloyd Bank is aangesloten. Alle franje wordt van het internationaal geldverkeer afgeknipt — en zonder die franje is in de parasitaire geldhandel geen geld te verdienen. Hier mag men aanstonds wel zeggen: Caveant Consules!

Historisch voor de periode van de gouden standaard, geldt deze formule, die een variant levert op de beroemde uit de Pachtleer in de Principles van **Ricardo:** „Corn is not high because rent is paid, but rent is paid because corn is high":

„Geld is niet waardevast, omdat het goud is, maar goud is waardevast, omdat het geld is."

De Internationale Circulatiebank.

De juiste naleving van het Monetair Accoord wordt toevertrouwd aan de te vestigen Internationale Circulatiebank. Haar taak onder een raad, waarin alle nationale economische eenheden een afgevaardigde hebben, is zeer eenvoudig. Zij controleert de boekingen op de rekeningen der verschillende landen bij de verschillende nationale circulatiebanken. Zij gaat na, in hoever de van 1938 aanvaarde grondslagen worden gevolgd en overbrugt moeilijkheden, welke bij de uitvoering van de internationale handel op de basis van de grootheden van dat jaar te voorschijn zullen komen. Zij waakt over de grootst mogelijke uniformiteit van de boekhouding in de ongeveer vijftig onder haar contrôle gebrachte nationale circulatiebanken en zorgt er voor, dat het internationaal goederen- en dienstenverkeer, wat de financiële zijde betreft, zo gunstig mogelijk verlope.

Aan deze internationale Circulatiebank ware op zijn minst een adviserende bevoegdheid te geven, in de nationale aangelegenheden van de Nationale Schuld, waarover nader in een volgende paragraaf.

De Nederlandse Bank.

Aan de Nederlandse Bank ware — enkele jaren geleden, bij verlenging van het octrooi, werd het verzuimd — aanstonds het anachronisme van Naamloze Vennootschap te ontnemen. Evenals de circulatiebanken der andere nationale economische eenheden — terloops worde opgemerkt, dat de Engelse Dominions en Nederlands Indië bij dit alles als nationale economische eenheden worden beschouwd — wordt De Nederlandse Bank Staatsbank, die, onder den Minister van Financiën, de zorg voor ons nationaal geldwezen heeft, naast de internationale financiële taak, waarop door het voorafgaande voldoende licht moge zijn gevallen.

Haar taak is in ieder geval:

1) zorg voor de uitgifte van biljetten — natuurlijk met een andere formule! — en geld in specie, in verband met de nationale behoefte van het economisch leven;

2) administratie van de Nationale Schuld;

3) contrôle op het credietwezen, in de vijf of zes grote banken gecentraliseerd.

Bij het eerste deel dezer taak komt het er vooral op aan te waken tegen inflatie en deflatie, **te zorgen voor een zoveel mogelijk stabiel prijsniveau, voorzover dit door het geld wordt bepaald.**

Het zich steeds uitbreidende geldverkeer door middel van het girosysteem, waarbij het geld geheel rekeneenheid is geworden, mag door de Circulatiebank natuurlijk in geen enkel opzicht worden belemmerd; het spaart haar bovendien het laten drukken van bankbiljetten!

Het geldverkeer wordt onder leiding van de Nederlandse Bank geheel gecentraliseerd; de vijf of zes grote banken, die zich verder met het geldwezen mogen bemoeien, zijn geheel en al — practisch was dit reeds veelal het geval — succursalen van de circulatiebank.

Uitbreiding van het goederen- en dienstenverkeer leidt tot uitgifte van meer bankbiljetten, meer specie-geld, in verband ook met de uitbreiding van credieten door de grote banken aan beroeps- en bedrijfsleven.

Inkrimping van het goederen- en dienstenverkeer leidt tot intrekking van bankbiljetten over de weg van inkrimping der bankcredieten.

Vermeerdering van arbeidsgelegenheid door objecten van de gemeenschap, in groter of kleiner verband, wordt door de circulatiebank gefinancierd. In het algemeen zal dit — en het zal kunnen, daar de goederenvoorraad der gemeenschap toeneemt — door uitgifte van bankbiljetten kunnen geschieden.

In verband met de economische organisatie van het beroeps- en bedrijfsleven in 150 tot 200 eenheden, wordt het credietwezen der banken in vier of vijf grote banken — de namen zijn bekend — gecentraliseerd. Op dit gebied schijnt de Duitse overheerser reeds het een en ander te hebben tot stand gebracht. De credieten aan de verschillende ondernemingen en aan nieuwe ondernemingen in de verschillende beroepen en bedrijven worden onder hoogste toezicht van de circulatiebank verstrekt.

Morgen Slot.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN
Van Zondag 22 Nov. 1942.

A-Klasse S.U.B.T. 1 — Volharding 1
Niet doorgegaan, Volharding **niet** opgekomen.

Den vereniging „Volharding" is een boete van f 5.— opgelegd overeenkomstig artikel 4 sub 6, a, b en c.

HET BESTUUR.

Verkeerstelling Aruba

Op Donderdag 26 November a.s. zal, evenals zulks op Curaçao is geschied, het verkeer op Aruba worden geteld. Daartoe zullen op onderstaande punten controleposten, bestaande uit militairen van de schutterij, enz., zijn opgesteld.

Het publiek wordt vriendelijk verzocht zijn medewerking aan deze noodzakelijke verkeerstelling te verleenen door nabij deze posten langzaam te rijden en zoo noodig op een teeken van die post even te stoppen voor het geven van de noodige inlichtingen.

De controleposten zullen staan: 1. op den weg naar Noord bij de Fraterschool - 2. op de hoek Keizernestraat-Nassaustraat - 3. op de hoek Nassaustraat Columbusstraat - 4. op de viersprong nabij het voormalige Palacehotel - 5. op den Lagoenweg Zuid nabij de uitgang van de stad - 6. Op den nieuwen weg naar Santa Cruz nabij de ingang van S. C. - 7. nabij den zijweg naar het Sabanetakamp - 8. nabij de „Maingate" van de Lago - 9. in de Bernhardstraat nabij de politiewoningen.

4893

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Wo.: 25 Nov.

Telegram Afdeling: Hr. Bonzet, 353, Louise de Colignylaan 14.

Shipping & Supplies: Hr. Deger, tel. 244, Bernhardlaan 10.

Scheepvaart Afdeling: Hr. Ze... 690, Emmalaan 1.

Dok Afdeling: Hr. Van Hasselt, 468, Emmastad 34 en Hr. J. Prins, 330, Hotel Kamer 61.

Prot. Gem. Emmastad: Het Kerkbestuur schrijft: In verband met het verzoek van verschillende jongens werk van de Protestantse Jeugd Vereniging weer voort te zetten, delen wij het volgende mede.

De Heer C. Diesbergen wil de leiding op zich nemen van een op te richten Christelijke Knapen- of gemengdenvereniging als onderafdeling van de P.J.V., wanneer hiervoor voldoende leden te vinden zijn.

Deze oprichting zal plaats hebben op Zaterdag om 16 uur in het Jeugdhuis, waarvoor een ieder, die zich hierbij aan wil sluiten, van harte welkom is. Leeftijd boven 12 jaar.